

Рум сураси, 29-30

05:00 / 23.01.2017 4340

29. Йўқ!!! Зулм қилганлар илмсиз равишда ҳавои нафслариға эргашдилар, холос. Аллоҳ залолатга солган кимсани ким ҳидоятга сола оларди?! Ва уларга нусрат бергувчилар бўлмас.

Аллоҳ таоло ушбу ояти қаримани аввалги ояти каримадаги мушрикларнинг васфида келган маънони рад қилиш билан бошлаб:

«Йўқ!!!», демоқда ва ундан сўнг мушрикларнинг хатосини баён қилишга кришмоқда.

Мушрикликнинг асосий сабаби шулки:

«Зулм қилганлар илмсиз равишда ҳавои нафслариға эргашдилар, холос».

Агар илмни ишлатиб, ҳавои нафсга эргашмаганларида Аллоҳга ширк келтирмас эдилар. Лекин улар «илмсиз равишда ҳавои нафслариға эргашдилар». Натижада мушрик бўлиб улкан зулм содир этдилар. Ҳавои нафслариға эргашиб, зулм қилганлари учун Аллоҳ уларни залолатга гирифтор этди.

«Аллоҳ залолатга солган кимсани ким ҳидоятга сола оларди?!»

Ҳеч ким сола олмайди. Албатта, ундоқ кимса бу дунёдан адашган ҳолида ўтади.

«Ва уларга нусрат бергувчилар бўлмас».

Аллоҳнинг қаҳрига учраган кимсага ким ҳам нусрат берувчи бўла оларди?

Шу ўринда Аллоҳ таоло ҳавои нафсиға эргашганларни қўйиб, Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламга хитоб қиласди:

Эй Пайғамбар!

30. Бас, сен ҳаққа мойил бўлиб, динга юз тут. Бу Аллоҳ одамларни яратган асил табиатдир. Аллоҳнинг яратганини ўзгартириб бўлмас. Ушбу тўғри диндир. Лекин одамларнинг кўпи билмаслар.

Биз «ҳаққа мойил бўлиб» деб ўзбекчага ўгирган ибора ояти каримада биргина «ҳанийф» сўзи билан ифода этилган. Араб тилида «ҳаниф» сўзи ёмонликдан яхшиликка, ботилдан ҳаққа юзланиш маъносидан ишлатилади. Шунинг учун бу оятнинг мазмуни, барча ёмонликлардан юз ўгириб, ҳақ динга юз тут, бўлади. Яъни, бошқа ҳамма динлар, эътиқод ва тузумларни қўйиб, Исломга ихлос или юзлан, демакдир. Мушрик, кофир ва бошқалар ҳавои нафсга эргашиб, ўзлариникини маъқуллайверади, уларнинг барини эътиборсиз қолдириб, ҳақ динга юзлан, деган маъно чиқади.

«Бу Аллоҳ одамларни яратган асил табиатдир».

Яъни, турли-туман динларга эмас, Исломга юзланиш табиати инсонларнинг асил табиатидир. Аллоҳ уларни ана шу асил табиати или яратган.

Аллоҳ одамларнинг асил табиатларига Исломни, ягона Аллоҳга иймон келтиришни жойлаган. Аллоҳга ширк келтириш эса, инсоннинг асил табиатига зид бўлиб, илмсизлик ва ҳавои нафсга эргашиб оқибатида пайдо бўлади.

Имом Бухорий ва Имом Муслимлар ривоят қилган ҳадисда Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи вассаллам: «Ҳар бир фарзанд асил табиат или туғилади. Бас, ота-онаси уни яҳудий, насроний ёки мажусий қиласди», деганлар.

Бу дин асил табиатидан узоқлашган одамларни асил табиатига қайтаради.

«Аллоҳнинг яратганини ўзгартириб бўлмас».

Яъни, асил табиатни ўзгартиришга уриниш ноўрин чираниш бўлади.

«Ушбу тўғри диндир».

Ислом энг тўғри диндир. Ундан бошқа динга эътиқод этган киши нотўғри йўлда юрган бўлади.

«Лекин одамларнинг кўпи билмаслар».

Шунинг учун ҳам илмсиз равишда ҳавоий нафсларига эргашиб, турли-туман динларга кирадилар.

Ушбу оятдаги хитоб Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламга қаратилған бўлса ҳам, барча мўминлар кўзда тутилгандир. Шу сабабли кейинги оятда хитоб умумлашади.